

1945 (pályázat)

Helyszín : Acsaújlak az Acsaújlaki Kastély

Szereplők : Patay Pál (mivel 2020 okt.4-én 105-éves korában elhunyt ezért lány Patay Kata meséli el a történeteket)

Az Acsaújlaki kastély

Részlet a naplóból

1945 tavaszát írjuk, a kastélyt zöld fű veszi körül, hétágra süt a nap, csiripelnek a madarak, mégis jó kedvem!

Folyton nagyapámra és apámra gondolok, akik a fronton harcolnak és szörnyen hiányoznak nekem! Üres a kastély nélkülik, melyet annyira kedvelek és szeretek! Nagyapám, Patay Tíbor kapta Báró Prónay Dezsőtől lánya Iphigéne és nagypapa házasságkötésére 1910-ben.

1

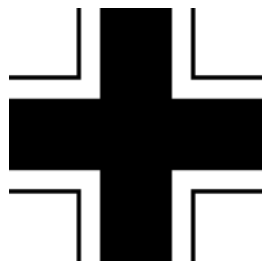

Az esküvő

Acsa a Galga völgyében fekszik ,Pest és Nógrád megye határán,építészeti kialakítása a középkori várjellegre hangsúlyozza ,soktornyos reneszánsz várkastélyokra emlékeztet.A kastély egész területe alatt pince található, valamint padlás ahol gyerekként annyira szerettem játszani!

A kastély gyerekhangtól hangos,Svéd menekült gyereketthon csináltunk belőle,ami svéd oltalom alatt állt ,így nagyobb biztonságban éreztük magunkat a német megszállás alatt!A család és a környező barátok ,rokonok gyerekei is nálunk voltak a háború ideje alatt.

Először német tiszték voltak elszállásolva nálunk, ehhez hozzá kell tenni hogy a németeknél volt az SS és a Wehrmacht ..Az SS képviselte az ideológiát,ők általában nagyon Hitler fanatikus emberek voltak ,a Wehrmacht pedig a harci erőt képviselte ,de nem nagyon voltak oda a háborúért.Semmi probléma nem volt a faluban.A németek látták hogy el van vesztve a háború és felajánlották nekünk hogy ha akarunk akkor teherautóval elvisznek minket nyugatra ,de mi nem akartunk menni ,nagyapám és édesapám is a fronton harcolt.

Az SS

Édesanyám Éva néni gyönyörű nő volt!Perfekt beszélt németül velünk együtt .Ezért édesanyám szórakoztatta a katonákat minden este zongorázással és énekléssel amit nagyon kedveltek. . Nézegették Őt a katonák ,a többi nővel együtt, de Ők korommal bekenték az arcukat, nehogy megkívánják őket a tiszték és így próbálták elrejteni szépségüket előlük!A tiszték hálájuk jeléül főztek az asszonyoknak ,ahol leves volt az étel amit a fel nem ismert bűlben szolgálták fel! Édesanyám majdnem majd meg pukkadott magában a nevetéstől mikor meglátta hogy miben szolgálják fel a levest..

Édesapám a felszabadítás előtti hetekben a Budai oldalon harcolt . Jött is a felmentő sereg hadifogságba került édesapám Észak Oroszországba .Mivel ő egy magasrangú tiszt volt kicsit jobb sorsa volt ,csak naponta egyszer kétszer kaptak enni és akkor is csak keveset. Hamar rájöttek hogy a tábor melletti faluban elkél a segítség mivel a férfiak a fronton voltak .Ezáltal sokszor plusz ételhez tudtak jutni .Egyszer aztán mint minden nap jött az ebéd ahol is borsóleves volt és az édesapám szomszédja elkezdett sírni mert apám levesében 8 szemmel több borsó volt.

Új bejegyzés

Édesapám még mindig fogságba volt és már nagyon hiányzott. Amikor a faluban segített az asszonyoknak megmutatta a nála lévő képet édesanyámról ,”majd az asszonyok oroszul megszólaltak „hogy úgy látszik Európában is van kultúra.”

*Apám nagy nehezen hazatért a hadifogságból,és sok érdekes dolgot mesélt a családnak.Egyik legizgalmasabb volt a **Ilja Afanaszjevics Osztapenkó halála** ahol ugyanis a bekerített német-magyar katonáknak vitt üzenetet hogy rakják le a fegyvert .Majd a német tisztek elutasították az ajánlatot és három robbanás hallatszott , gránátok voltak .Osztapenkó egy repesz okozta halálos seb miatt hunyt el .Az a hír járt/járja hogy a német-magyar katonák ölték meg Osztapenkót , édesapám test közelből figyelte az eseményeket és tudta hogy a saját orosz katonái ölték meg Osztapenkót.*

Eközben ide haza :

Egy kis szünet elteltével miután kivonultak a németek ,megérkeztek az oroszok...

A szovjetek folyton alkoholt kerestek mindenhol.A családnak Tokajban volt szőlőse ,onnan volt feltöltve a borospince,igazán jó boraink voltak.Józsi bácsi ki egyetlen férfi volt a háznál lement a borospincébe és kiverte a hordók oldalát,hogy ne kerüljön a katonák kezébe az alkohol.Jöttek is a szovjetek és az egész kastélyban mindehol ékszereket és alkoholt kerestek .Minekután sok dísznőnk és állatunk volt akkoriban, és tombolt a dísznőpestis járvány a kastélyban volt ellenszer. (ami részben alkoholt tartalmazott) Pechünkre megtalálták a szert a katonák és nagy örömmel megitták,mi pedig halálra aggódtuk magunkat hogy bajuk lesz tőle és ezért baja eshet a családnak.(szerencsére ilyen nem történt).A családnak rengeteg gyönyörű és drága ékszerei voltak amit próbáltunk elrejtteni és megőrizni a katonák elől.Tűvé tették a kastélyt és környékét az értéktárgyakért ,sokunk a padló alá rejtette amit hamar meg is találtak vízfelöntéses technikával ..(A technika lényege az volt hogy felszedték az emberek a padlót és oda rejtették a értékeket.A szovjetek meg vízzel felöntötték a helységeket és ahova lejtett a víz tudták hogy ott vannak az ékszerek.)Az édesanyám kreatívan az én pelenkámba rejtette a csecsebecsét.Ezt követően az oroszok sok éven át voltak az országban és kommunizmus volt ...

Napjainkban az acsai kastély:A kastély rég -óta magán kézbe került és 2010-ben renoválva lett ,de régi pompáját nem vesztette el .A magyar Versaillesként emlegetik.Szinte minden nap látogatható a kastély körülvezetéssel együtt.

